

Chyoi Pra ai Udang a, San Pra Ai John (Spaing Myusha)

Nawku hpung a labau lam hpe hkap madat la na ten bai du wa magang nga sai hte rau, daini na lamang hta, Spaing Myusha, San Pra ai John a lam hte seng nna, sawk sagawn mu hti hka ja lu ai made mi gam garan ya na matu lajang da n ngai.

Nu wa hpu nau ni, San Pra ai John gaw, Chyoi Pra ai Udang a San Pra ai John ngu ai, amying shing teng hte shagrau hkrum ai wa rai nga ai. San Pra ai John gaw shi a sak prat hta, hkrum sha ra ai ru yak tsin yam lam ni yawng hpe Madu Yesu a Udang hta kam hpa manoi manat nna, Sak hkrung lai wa sai rai nga ai. Bai, laili laika law law hpe mung Madu Yesu a Udang kaw nna lu la ai n gun atsam, ngam marai hte mau na daram rai, ka lajang la lu ai wa mung re. Shing rai, Udang a San Pra ai John ngu, shagrau hkrum ai re lam chye lu ai. Tsawra ai nu wa hpu nau ni, lai wa sai (2011) ning hta, Spaing Mungdan **Madarit** mare kaba kaw galaw lai wa sai , Mungkan Ramma hpawng kaba hpe makawp maga ya na matu masat da hkrum sai San Pra ai masha mung rai nga ai. San Pra ai John gaw, Madu a shaning (1542) ning hta Spaing Mungdan **Karsate** buga hta, grai matsan ai htinggaw kaw nna, shangai chying hkai wa ai lam chye lu ai. Kawa n nga mat ai hpang, kanu hte shanhte nta masha ni, nta pi nlu hkra matsan jam jau hkrum sha lai wa sai lam labau hta matsing da ma ai. Shingrai, John gaw, bungli tam hkawm mat wa ai, tsi rung langai mi kaw, machyi masha hpe gawn lajang ai bungli lu nu ai. Dai ten ni hta grai pu ba hkam sha ra nu ai.

Daizawn shi a magam bungli hta gade shakut shaja galaw ra ai raitim, shi myit pyaw nga nu ai. Shi a prat ting ndai mungkan ga hta, galoi mung myit pyaw simsa lam lu la na nre, Karai Kasang langai sha jet ai, grin ai, ngwi pyaw lam jaw ya lu ai hpe dum nga nu ai. Dai hpang gade nna yang, Karai Kasang a chyeju hte Jesuit Jau ni hpawng ninghtan da ai, Dakkasu Jawng kaw hpaji sharin hka ja lu nu ai. Daizawn hpaji hka ja la ngut ai hte Tara shadik ai **Carmalite (Se hkam) Jau tai** Jawng de shang nna, (1567) ning hta Jau tai aya hpe hkam la lu sai rai nga ai. Jau tai ai hte gade nna yang, **Avela** mare na, San Pra ai **Teresa** hte hkrum nu ai. San Pra ai Teresa gaw, Tara shadik kyuhpyi Mama hpung a ningbaw Mama kaba rai nga ai. Ndai Mama kaba gaw, shanhte a Mama hpung na, Tara **Ubadi** hpe nnan bai gram na matu, San Pra ai John hpe garum hpyi ai hte maren, myit masin n gun atsam yawng ap nawng let garum ya lai wa sai rai nga ai. Dai shaloi shi hpe n ju n dawng ai ni paw pru wa nna, rim la nhtawm me, n sin chyip re ai katsi la ai gawk kaji hta sharawng da hkrum nu ai. Raitim, shi gaw, Madu Yesu a Udang hta, manoi manat nga ai re majaw, Madu Yesu gaw, shi hpe tsawra myit malun ya nga ai. **Shata (9)** na ai hpang, Karai Kasang a chyeju hte hkyuk htawng na lawt lu nu ai.

San Pra ai John gaw, Hkyuk htawng kaw rawng nga let, shi ka ai **Ga Shagawp** laika hpe la gun nna, hprawng mat wa ai, gade sa wa na mung nchye ai raitim, dai aten hta nmyit mada ai, gwi langai mi pru wa nna, shi a shawng e lagat nna lam madun ya ai zawn rai nga ai. John mung, dai gwi a hpang hkan lagat nang mat wa ai. Mama Jawng langai de dam pru wa nu ai. Hkyuk htawng kaw shi ka shalat dat ai Ga shagawp laika hpe, Mama ni hpe hti dan let, Karai Kasang a mau hpa chyeju a lam, Karai Kasang gaw na chying tsawra matsan dum lama ai myit masin rawng ai lam hpe hpaw tsun sak se hkam dan nu ai. Shingrai, Mama ni mung mau n ma, Karai Kasang hpe chyeju dum shakawn nga ma ai. Dai hpang gade nna yang, tara shadik akyu hpyi shakut ai, **Carmalite Se hkam** hpung a ningbaw ahkang aya, lata tang da hkum sai rai nga ai. Nu wa ni, San Pra ai John gaw, Madu Yesu a Udang nhpang e, Wenyi hte seng ai laili laika law law hpe mau hpa ka shalat dat nu ai. Madu Yesu a Udang hpe na chying tsawra hkungga ai wa re majaw, myitru myit tsang yawn hkyen hkum ai ni hpe Madu Yesu a Udang hte la kap nna, shalan shabran n gun jaw chye nga ai. Shi jahkring hkring tsun shadum ai ga gaw, tsawra ai ngai hpu ngai nau ni e, shara ra hta tsawra myit kata, hkun hkraw ai ngu hkam sha yang, nang hkum nan shawng tsawra myit jaw ya u. Shaloi dai shara hta, tsawra myit hpe teng sha mu lu na re.

Ruyak jam jau tsang pu ai ten, Karai Kasang kaw ja ja manoi nga jang, shi gaw nang hpe sung ai tsawra myit hta, shangang shakang nna, ngwi pyaw simsa ai lam hpe woi awn ning shawng ya na rai nga ai, nga nna, shadum n gun jaw lai wa sai lam labau hta mu hti lu nga mali ai nu wa ni. Shingrai, lam shagu hta da ting da kang shakut nga ten machyi kaba hkum sha nna, Madu a shaning (**1591**) ning hta, yup pyaw ban sa mat wa sai rai nga ai. (**1726**) ning hta Wa Sarabyin **Benedik (13)** gaw, San Pra ai masha tai sai lam, tara shang masat, ndau shana sai lam labau hta matsing da nga ai. Tsawra ai nu wa hpu nau ni, Madu Yesu a Udang hpe na chying tsawra hkungga ai San Pra ai John a lam hpe na lu ai aten hta, anhte a matu n gun lu hpa mu lu ai gaw, Karai Kasang a mau hpa chyeju hpe grau nna chye na hkam sha lu nga ga ai. Dai hte maren myit mada shara n nga sai ngu na daram prat hta nsin chyip jam jau hkum sha ra ai aten ni la ma nga wa na rai yang, San Pra John hpe kasi la nna, Karai Kasang a lam woi ning shawng ai hte maren, awng dang ai lam ni law law hpe madu lu na re ngu nna, hkam sha lu nga ai. Shingrai, shiga madat nu wa hpu nau ni, Chyoi Pra ai Udang a San Pra ai John hpang de, anhte langai hpra hta, ra nga shaman chyeju ni hpe jaw ya na matu, akyu hpyi la nga ga. Anhte marai hkum shagu mung, chyoi Pra ai Udang hpe manu shadan tsawra let, Madu Yesu hpang de sit shang nga ga ngu, n gun jaw dat let, lamang hpe ndai kaw naw jahkring sai rai.

Ka lajang ai; Mama Rose Angeline Maran Nang Doi

**RVC, Ginja Rung, Aung Nan
Myitkyina.**